

Centrum Konferencyjno-Wystawiennicze Amber Expo

Gdańsk, ul. Żagłowa 11

wystawa: Adriana Majdzińska. Czesław Podleśny / rzeźby. obiekty

18 - 24 sierpnia 2014

autor tekstu: Janusz Janowski, sierpień 2014

Czesław Podleśny. Narracyjność rzeźby

Czesław Podleśny urodził się w 1959 roku Rybniku. Swoją edukację artystyczną rozpoczął w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych im. A. Kenara z Zakopanym, a kontynuował w latach 1980-1982 na Wydziale Rzeźby w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Gdańsku i następnie, w latach 1982-1985, na Wydziale Rzeźby w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Zakończył swoją edukację artystyczną dyplomem z wyróżnieniem, zrealizowanym w pracowni prof. Stanisława Kulona. Od czasu ukończenia uczelni Czesław Podleśny aktywnie uczestniczył w życiu artystycznym i wielokrotnie prezentował swoje prace na wystawach indywidualnych i zbiorowych niemal w całej Polsce, ale również za granicą. Wspólnie z innymi artystami, Jerzym Foberem i Andrzejem Szarkiem, założył grupę artystyczną „...Kim jesteś”. Doceniony jako artysta w 1993 roku został zaproszony przez Maryland Institute College of Art w Baltimore do realizacji autorskiego programu artystyczno-dydaktycznego, z kolei rok później został zaproszony jako artysta-rezydent przez Clay-Studio w Filadelfii oraz Pottery School w Tuscarora w Nevadzie.

Otwartość na nowe okoliczności życiowe – znajdująca swój wyraz już choćby w wyborze szkół artystycznych, ale także w intensywności artystyczno-wystawienniczej – Czesław Podleśny łączy z otwartością na nieszablonowe rozwiązania artystyczne. Jego twórczość rzeźbiarską charakteryzuje oryginalność języka wyrazowego, dla uformowania którego niewątpliwie ważna, a może i decydująca, była decyzja nauki w rozmaitych szkołach artystycznych: od Zakopanego, „mekki” polskich rzeźbiarzy, przez gdańską uczelnię, w której zetknął się m.in. z Kazimierzem Kalkowskim (studiował w gdańskiej PWSSP w latach 1976-1981), posługującym się zbliżonym językiem formalno-wyrazowym, po Warszawę i studia w pracowni prof. Stanisława Kulona, którego twórczość wyrastająca ze sztuki ludowej niewątpliwie oddziaływała inspirująco na Podleśnego.

Podstawową niewątpliwie kategorią konstytuującą prace Czesława Podleśnego jest groteska, przy czym rzeźbiarsko-wyrazowa morfologia prac z lat 80. tych i 90. tych wyrasta nie tyle ze „zderzeń” mas zestawianych brył i wynikającego stąd bogactwa profili rzeźby, jak to ma miejsce w tradycyjnie rozumianej rzeźbie, a raczej z chętnie wykorzystywanego narracyjnie traktowanego detalu, cechującego się ażurowością i nietypową dla tradycyjnej rzeźby „malarską” płaskością. W odniesieniu do twórczości omawianego okresu wydaje się nawet, że większy artystyczny dług zaciągnął Podleśny u malarzy: Boscha, Bruegela, Salvadora Dali, Bacona czy też Dudy-Gracza i Henryka Czeźnika, niż u innych rzeźbiarzy. Jako rzeźbiarz wyrazową wartość bryły ocenia na podstawie jej sugestywności emblematycznej, wybierając zwarty kształt (niekiedy rozbudowany do zderzenia kilku brył), stający się dla niego podstawą dalszej artystycznej narracyjno-ażurowej „obróbki”. Przykładem tej artystycznej strategii są prace: „Woźnica” (1994), „Anonimowy” (1994), „Strażnik” (1994), „Dokąd idziesz, P” (1992), „Św. Jerzy” (1991), „Św. Sebastian” (1990), „Przez lata tułaczki” (1988), czy „Lotnik” (1987). Artysta również często koncentruje wyraz na wielości „linearnych” ażurowych fragmentów, które kontrastuje z większymi powierzchniami, jak w pracach „Sen o bohaterze” (1992), „Autostopowicz” (1990), czy „Azylant” (1987). Mistrzowskie opanowanie łączenia różnych materiałów pozwala Podleśnemu realizować te artystyczne strategie z wirtuozowską lekkością, a predylekcja do narracyjności osadzać swoje rzeźby w literackiej aurze.

W drugiej połowie lat 90. tych i pierwszej dekadzie kolejnego stulecia Podleśny zachowując wypracowany dotąd zasób środków rozbudowywał swoją twórczość o nowe tropy wyrazowe. Poza kontynuacją pojawiły się w jego ówczesnej twórczości wyraźnie dwie drogi, jedna – chętniej wykorzystywana przez artystę – prowadząca ku bardziej tradycyjnie pojmowanej rzeźbie jako rozbudowanej bryle o wielu profilach, wykonanej zazwyczaj z jednorodnego materiału, druga zaś głębiej eksplorująca dotąd wykorzystywany obszar wyrazowy, na przykład w kierunku swoistego realizmu, lub rzeźby naiwnej. Do pierwszego typu można zaliczyć prace: „Czekając na” (1997, drewno), „Mówca” (1997, drewno), „Światowid” (1998, kamień), „Natura” (2000, kamień), „Dziki”

(2000, drewno, kamień), „Ciało” (2001, drewno, kamień), „Pieta” (2001, granit), „Stary król” (2001, drewno, kamień); drugą drogę reprezentują prace: „Chodząc po niebie” (1996, metal, ceramika), „Anioł śmierci” (1996, drewno), „Spotkanie” (1996, drewno), czy „Kierunki” (2004, drewno). W kontekście analizy tego etapu twórczości Podleśnego godny podkreślenia jest fakt, że artystyczna eksploracja nowych obszarów formalno-wyrazowych nie tylko nie odsunęła, ale wręcz pogłębiła wcześniej wykorzystywane środki, czego przykładem może być praca „Pomnik pomników” z roku 2004.

Analiza bogatego dorobku rzeźbiarza skłania do przeświadczenia, iż Czesław Podleśny to artysta dojrzały i świadomy wykorzystywanych przez siebie środków formalno-wyrazowych, swobodnie artystycznie przemieszczający się w ramach podstawowej dla swojej sztuki kategorii groteski oraz doskonale władający rzemiosłem rzeźbiarskim we wszystkich jego aspektach.